

Barbara Szacoń-Wójcik

www.azjatyckiejezyki.pl

tony

zasady w piśmie i wymowa

poznaj tajski

Tony w tajskim

Język **tajski** ma **5 tonów**, ale nie w każdym dialekcie, są też takie **wyróżniające 4 tony lub 6**. Jednak w dialekcie centralnym i tym samym w języku standardowym mamy ich 5. Wymowę tonów i ćwiczenia z tym związane znajdziesz w pozycji *Tajski na start 6*. Ten e-book skupia się na zasadach tonalnych w zapisie.

Niestety tony w zapisie nie są przyjemnym elementem, nie ma konkretnych znaczników, które niosą za sobą jasno określoną tonalność, tak jak w przypadku wietnamskiego. Musisz poznać kilka różnych znaczników, zasad oraz wykluczeń. Poniżej znajdziesz wskazówki dotyczące pisma, a także krótką tabelkę, która zawiera skrót zasad. Następnie przejdziesz do analizy słów pod kątem odczytu tonów.

Czy musisz to wszystko wiedzieć? Jako autorka pozycji *Pismo Tajskie* niejednokrotnie podkreślałam, że lepszą drogą jest poznanie słów i tonów przez praktykę (w końcu zauważysz powtarzalność wymowy). Analiza wyrazów podczas czytania może bardzo zniechęcić do dalszego poznania języka i tylko namieszać, bo trzeba pilnować nie tylko zasad dotyczących liter, ale też klas i tonów... Także: wdech wydech, tylko spokój nas uratuje!

Przykłady i analiza słów

ตัวอย่างที่๑

ใกล้ - *glâj* - blisko

(spółgłoska z klasy **średniej** + spółgłoska z klasy **niskiej***) + ไม้โท = ton

wznosząco-opadający

กลัว - *glûta* - płucać gardło

*w przypadku clusterów to pierwsza spółgłoska decyduje o tym, zasad jakiej grupy przestrzegasz

ไกล - *glaj* - daleko

(spółgłoska z klasy **średniej** + spółgłoska z klasy **niskiej**) +

długa samogłoska / dyftong = ton płaski

กลัว - *gluâ* - bać się

คลาย - *klaaj* - ulżyć, złagodzić

(spółgłoska z klasy **niskiej** + spółgłoska z klasy **niskiej**) +

długa samogłoska + spółgłoska końcowa żywa = ton płaski

ครีม - *kriim* - krem

พลาบ - *plaang* - w tym samym czasie, podczas gdy

ตัวอย่างที่๑๗

นั่ง - *nâng* - siedzieć

spółgłoska z klasy niskiej + ั = ton wznosząco-opadający

นั่ง - *nâng* - gotować na parze

นาง - *naang* - kobieta, pani

spółgłoska z klasy niskiej + długa samogłoska + spółgłoska końcowa żywa
= ton płaski

นาง - *taang* - 1. droga; 2. część

นั่น - *nán* - tamten

spółgłoska z klasy niskiej + ั้ = ton wysoki

นั่น - *ngán* - w takim razie, w takim układzie

นาน - *naan* - długi (w odniesieniu do czasu)

spółgłoska z klasy niskiej + długa samogłoska + spółgłoska końcowa żywa
= ton płaski

ยาย - *jaaj* - babcia od strony matki

ตัวอย่างที่๔๔

เลือน - *l~~h~~an* - niewyraźny, rozmazany, blaknąć
spółgłoska z klasy niskiej + **długa samogłoska / dyftong** + spółgłoska
końcowa żywa = ton płaski
เรือน - *r~~h~~an* - klasyfikator dla zegarów

เหลือง - *l~~h~~ang* - żółty
modyfikator ห (spółgłoska z klasy wysokiej) + spółgłoska z klasy niskiej +
długa samogłoska / dyftong + spółgłoska końcowa żywa = ton opadająco-
wznoszący
เหมือน - *m~~h~~an* - tak jak, taki jak, podobny do

ตัวอย่างที่๔๕

เลียง - *lⁱang* - unikać, omijać
spółgłoska z klasy niskiej + **อ** = ton wznosząco-opadający
เยี่ยม - *jⁱam* - odwiedzać (osobę, nie miejsce)

เลี้ยง - *lⁱang* - wychowywać, opiekować się,
zaopatrywać, mieć imprezę
spółgłoska z klasy niskiej + **อ** = ton wysoki
เลี้ยง - *lⁱat* - skrócić

เลียน - *lⁱan* - gładki, płaski, tłusty, oleisty
spółgłoska z klasy niskiej + **อ** = ton wznosząco-opadający
เที่ยว - *tⁱat* - podróżować, wędrować

Zadania

1.

Przyporządkuj spółgłoski do odpowiednich grup.

ก ข ฃ ค ฅ ฆ ง จ ฉ ช จ ญ ฎ ฏ ฐ ท ฒ
ณ ด ต ถ ท ธ น บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม ย ร ล
ว ศ ษ ส ห ฬ อ ฮ

1. **k/kh:**

2. **t:**

3. **th:**

4. **bp:**

5. **b/p:**

6. **l:**

7. **n:**